

Tabo

1943

SLOVENSKO DOMOBRANSTVO

1983

1983

EL FORTIN

3-4

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov ● TABOR je last in vestnik Tabora SPB ● Mnenje Tabora SPB predstavljajo članki, ki so podpisani od glavnega odbora ● Izdaja ga konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič ● Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo Lic. Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

TABOR is the voice of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

TABOR es el órgano de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos ● Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 362-7215

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 192.204.

NAROČNINA: Argentina 200.000.— pesov; Južna Amerika: 10 dolarjev; Evropa - Australija: 12 dolarjev; letalsko 15 dolarjev, za vse države.

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: Inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, (1655), J. L. Suárez — Bs. As., Argentina. Telefon: 766-7513.

NAŠA NASLOVNA SLIKA:

Iz množičnih grobov po komunističnih partizanih zverinsko pobitih junakov Grčaric in Turjaka so leta 1943 kot žive plamenice vzrastli dični slovenski domobranci, da posej preko svojih zmag in mučeništva vsemu svobodoljubnem človeštvu razsvetljujejo pot:
BOG — NAROD — DOMOVINA

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Marzo-Abril 1983

BUENOS AIRES

Marec-Abril 1983

A 38 años de la tragedia de Vetrinje

Entramos en el trigésimo octavo año de la tragedia de Vetrinje. Lejos en el tiempo quedaron el dolor y los días aciagos para el pueblo esloveno asesinado entonces en masa; los años se suceden con suma rapidez, mas las jóvenes generaciones de eslovenos, poco o nada saben respecto del genocidio de sus mayores; tampoco conocen los otros hechos que acontecieron en Eslovenia durante la segunda guerra mundial. Cada vez menos, es el número de los que fuimos testigos de los días de la revolución comunista que exigió un alto precio de víctimas. "Tabor" — "El fortín", consciente de su misión histórica, hace cuanto está a su alcance para rescatar del olvido y la tergiversación, la imagen verdadera de nuestra contrarrevolución, para que las futuras generaciones, sepan interpretar — medir aquellos hechos, para que entienden el infortunio del pueblo esloveno condenado a vivir bajo el esclavizante régimen comunista.

La presencia de nuestras publicaciones en la feria internacional del libro en Frankfurt (República Federal de Alemania) fue considerada todo un éxito. Numerosos visitantes de Yugoslavia — Eslovenia, tuvieron la oportunidad de conocer y leer las publicaciones y de ese modo sacar conclusiones acerca de la revolución comunista en Eslovenia. Los archivos internacionales de la segunda guerra mundial están al alcance de los investigadores que desean obtener datos de las fuentes oficiales y de ese modo informarse del mayor de los hechos que gravitaron en la tragedia de Vetrinje. Está en el proyecto para este año, la salida de un número especial de „Tabor“ dedicado al trigésimo octavo año de la tragedia de Vetrinje.

38 años de la dictadura comunista en Eslovenia, trajo a nuestro pueblo muchos males, pero la antaño férrea dictadura comunista va cediendo en su rigor. La cuestión política y económica se nota algo débil, constituyendo una permanente amenaza para el partido gobernante. Tal vez el principio del fin de la tiranía esté cerca. Debemos entonces tener fé y la esperanza en la resurrección del pueblo esloveno, cuyos sacrificios en el pasado no deben

quedar en vano. Vendrán tiempos en los que la Historia deberá hacer justicia, a los que lucharon y cayeron para lograr una auténtica libertad de nuestro pueblo.

La misión de todos nosotros es sencilla: consiste en la continuación de nuestra labor, ello significa ayudar a nuestros necesitados — desvalidos, pregonar la verdad de nuestra lucha contra la mentira que pretende eclipsarla. Sea este el lema nuestro en el trigésimo octavo año del infortunio de la nación eslovena.

38 let Vetrinjske tragedije

Stopili smo v 38 leto po Vetrinjski tragediji. Daleč so torej tisti črni daevi, ko je ves slovenski narod zajokal ob bolečini masovnega pokola. Leta teko mimo nas, mladi rod doma ve malo ali nič o slovenskem genocidu in kaj se je dogajalo med zadnjo vojno na Slovenskem. Naše vrste se počasi krčijo in vedno manj bo tistih, ki smo bili žive priče trpljenja in pokola naših najboljših. Da, mi Taborjani smo žive priče revolucionarnih dogodkov in kot taki smo dolžni do zadnjega diha delovati in vse storiti, da bo resnica prišla na dan in da bodo zanamci pravilno tolmačili tiste nesrečne dogodke, ki so naš narod privedle v komunistično suženjstvo.

Tabor skuša vsaj nekaj storiti na tem področju. Lanska razstava slovenskega protikomunističnega tiska na mednarodnem književnem sejnu v Frankfurtu je bila odlična poteza, ki je obiskovalcem iz domovine prikazala vsaj košček resnice o komunistični revoluciji. Arhivi mednarodnih dogajanj izza vojnega časa so postali dosegljivi in tako bo možno iz uradnih virov kaj več zajeti o dogodkih, ki so vodili v Vetrinjsko tragedijo. V načrtu je izdaja posebne številke Tabora, ki bo temu posvečena.

Osemintrideset let komunistične diktature je našemu narodu prinesla veliko nesreč in veliko razočaranj. Toda, nekdanja homogena diktatura se počasi ruši — razpada. Ekonomsko politična situacija je taka, da nujno razkrajaja monolitnost partijskega vladanja. Morda, morda je začetek konca te tiranije končno le blizu. Trdno smemo upati, da bo nekoč tudi naš narod dočakal svoje vstajenje, kajti žrtve, ki jih je narod doprinesel ne morejo biti zamanj. Prišel bo čas, ko bo slovenski zgodovinar moral dati priznanje tistim, ki so se borili za resnično narodovo svobodo.

Misija Taborjanov je kaj enostavna — nadaljevati z delom, ki je bilo naše vodilo od vsega pričetka to je POMAGATI NAŠIM REVEŽEM IN NENEHNO OZNANJATI RESNICO NAŠE BORBE. To naj bo naše vodilo v tem 38. letu naše narodne tragedije.

NEPOTREBNA LIKVIDACIJA

Že skoraj štiri desetletja se slovenska politična emigracija otepa vseh mogočih očitkov in napadov raznih slovenskih uradnih komunističnih predstavnikov, ali pa „žurnalistov“, ki se razpisujejo o medvojni problematiki, čeprav so to po večini ljudje, ki so bili takrat še otroci in zdaj kot papagaji ponavljajo uradno linijo komunistične partije.

Na vse te napade in kritike ni bilo težko odgovarjati; pisanje te vrste je bilo razumljivo in otesti se ga ni bilo težko. Po enem ali dveh desetletjih nam je ob njem tudi prenehala vstajati jeza, saj je bilo očitvidno namenjeno domači javnosti, da ne bi zapadla v skušnjavo kakršnegakoli odpora proti obstoječi oblasti.

Drugačno vprašanje predstavljajo izjave ali članki raznih „dobronamernih“ in „nepriustranskih“ opazovalcev, nekakšnih posrednikov in mirovtorcev, ki skušajo na nek „nevtralen“ način tolmačiti medvojne dogodke, zadržanje enega in drugega tabora in tudi sam zaključek te konfrontacije.

Kot so takoimenovani „napredni“ kristjani, ki jih je vodli krščanski socialist Kocbek, ustvarili največ zmede med slovenskimi ljudmi, tako je značilno, da tudi skoraj vsi povojni nevtralni „tolmači“ naše problematike pripadajo istemu miselnemu krogu. Toda, če se nam je v vojnem času zdelo, da so to v glavnem „koristna budala“, tisti kvas, ki je potreben za vzhajanje komunistične miselnosti, bi pa to težko rekli za povojne poskuse istih ljudi, saj bi se vendar morali strezniti ob še tako površnem presojanju sadov revolucije na slovenskih tleh. Spričo ogromnosti greha, ki ga je komunistična partija zagrešila nad slovenskimi ljudmi, še posebej nad tistimi iz protikomunističnega tabora, se nam zdi popolnoma upravičeno mnenje, da gre za NAMERNO apologijo, za maneuver, ki je vključen v že zdavnaj zaznana prizadevanja, razorožiti politično emigracijo, jo osmešiti, oblatiti in onemogućiti.

Že pred leti se je tako oglasil eden teh „nepriustranskih“ opazovalcev, prof. dr. Jošt Žabkar, ki naj bi bil zdaj lektor za italijansko književnost na univerzi v Heidelbergu in tako je razvidno iz njegovega pisanja — pripada miselnemu krogu Edvarda Kocbeka.

Žabkar je takrat, leta 1975, v tržaškem ZALIVU objavil nekakšne „Fragmente h Kocbekovemu pričevanju“ (v katerem je Kocbek priznal pokol domobrancev). Dve poglavji teh „fragmentov“ je ponatisnil „Glas Kulturne Akcije“ tukaj v Buenos Airesu. V teh dveh izvlečkih govori Žabkar o možnosti takoimenovane „četrte poti“ za Slovence pod okupacijo in o „likvidiranju domobrancev“. Ta dva izvlečka sta najboljši primer, kako more tudi sicer najbrž pozitivno orientiran človek zaiti na stranpota, če posluša samo eno plat zvona.

Toda ob zaključku poglavja „Likvidiranje domobrancev“ Žabkar piše: „Na drugi strani pa je tudi res, da sem jaz leta 1945 imel 13 let in zato nimam ne take ne drugačne krivde.“

Lahko bi torej zapisal tudi: „Nimam pravega pojma o dogodkih.“ Zato se ni zdelo potrebno, odgovarjati na njegova izvajanja, čeprav ne spadajo v običajno pisarjenje, kakršno prihaja iz domovine.

Pri tem bi tudi ostalo, če se ne bi Žabkar ponovno oglasil; spet v tržaškem ZALIVU (1981, 3—4) z bistveno istimi trditvami, le v nekoliko razširjeni in tudi protislovni obliki.

Uredništvo ZALIVA uvaja Žabkarjev članek tako-le:

„S posebnim zadovoljstvom objavljamo pismo uredniku našega večletnega sodelavca prof. Jošta Žabkarja, lektorja za italijansko književnost na univerzi v Heidelbergu. Ker je avtor pisma preživel vojni čas daleč od doma in ker se sklicuje na demokratični socializem, obenem pa veruje v versko resnico evangelijev, je njegov pogled na medvojno dogajanje na Slovenskem izredno zanimiv.“

Res. Gre torej za človeka, ki je bil v vojnem času otrok, ki je takrat živel „daleč od doma“, ki veruje v „demokratični socializem“ in v evangelij, kar vse naj bi bilo potrdilo „zanimivosti“ njegovih pogledov. Toda Žabkar sam, pa morda tudi uredništvo ZALIVA, sugerira več kot „zanimivost“ svojih pogledov. Zanj vsaj so to prepričanja. Ker pa si jih je očitno pridobil po vojni, je jasno, da so enostranska, ker druge strani ni bilo moč slišati. Podoben je primer Franca Šetinca, današnjega visokega eksponenta komunizma na slovenskih tleh, ki je šel isto pot kot Žabkar in potem pogoltnil kot čisto resnico vse, kar so mu trobili na ušesa po vojni.

Ob vsem tem je zato nujen nek odgovor na Žabkarjevo pisanje.

Pod zaglavjem „Četrta pot“ piše Žabkar (v Fragmentih o Kocbekove-mu pričevanju), da je obstajala tudi „četrta“ možna pot, poleg treh, ki jih navaja Kocbek: vstaja, pasivnost, bela garda. Ta četrta pot naj bi bila v združenju vseh slovenskih političnih strank za skupno vstajo proti oku-patorju.

Žabkar torej postavlja dve nujnosti: združenje in vstajo. Do prvega ni prišlo ker so se „združili“ samo komunisti, krščanski socialisti in „levi“ Sokoli (bolje: tisti, ki so bili v Sokola poslani od KP, da ga podminirajo). Vstaja pa je bila zaradi tega „nezdružena“ okrnjena in manj učinkovita, kot bi lahko bila.

Dogajanje naj bi bilo — po Žabkarju — čisto enostavno: komunisti s svojimi zavezniki so se odločili za vstajo, opozicija, „katoliški tabor“ pa za kolaboracijo, pri kateri je vztrajal do grenkega konca.

Toda so bile stvari res tako preproste, tako kristalno jasne?

Predvsem je treba opozoriti, da se „vstaja“ ni pričela 10. aprila, ko je bila v glavnem zaključena okupacija Slovenije, temveč je bil poziv nanjo objavljen šele po 21. juniju, „ko SOVJETSKI so junaki skupni boj oklicali“. Žabkar si ne zna razlagati, zakaj se je „katoliški“ tabor odločil za kolaboracijo, ko je vendar imel domala vso oblast v Sloveniji in bi — tako bi se dalo

sklepati iz njegovega pisanja — mogel enostavno odrediti „vstajo“. Pri tem se vprašuje, čemu je bilo potrebno, da se je šel ban dr. Natlačen „s kar precejšnjo delegacijo“ poklonit v Rim.

V resnici je med prvimi „grehi“, ki ga komunistična propaganda pripisuje protikomunističnemu taboru, dejstvo, da je posebna delegacija mesta Ljubljane pričakala italijansko vojsko in ji formalno izročila mesto in s tem ostale predele dežele ter da je dr. Natlačen potem šel v Rim z delegacijo slovenskih predstavnikov.

Današnja Jugoslavija ima v svoji ustavi zapisano določbo, da je vsaka kapitulacija prepovedana. Lepo, toda resnična vrednost tega paragrafa ne bo izpričana, dokler v neki bodoči konfrontaciji ne bo nek predstavnik jugoslovanske oblasti spet stal pred neko zmagovito tujo vojsko. Dejstvo je, da je bila Ljubljana ob prihodu italijanske vojske BREZ kakršnekoli vojaške zaščite in da je zato zdrava pamet narekovala, da bi bil vsak odpor brez smisla. Kdor je na tisti črni Veliki petek leta 1941 stal samo nekaj korakov od delegacije, ki je „sprejemala“ Italijane, ve, da ni bilo nobenega pretiranega klanjanja ali celo kakršnegakoli veselja, pa da je moral biti to za mrtvaško bledega župana Adlešiča eden najbolj žalostnih in ponižujočih dni. Namen se je zdel očiten: rešiti, kar se je rešiti dalo. Župan je prav kmalu potem odstopil, spričo poraznih poročil, ki so pričela prihajati iz nemške zasedbene cone, pa mu takrat tudi nihče ni resno očital ne izdaje, ne strahopetstva, ne „kolaboracije“.

Potem je bila ustanovljena tista takoimenovana „konzulta“, ki jo je dr. Natlačen kasneje vodil v Rim, čeprav je bila ne dolgo za tem tudi razpuščena. Žabkar razlaga to kot namerno odločitev za „kolaboracijo“. Toda dokaza za to nima nobenega. Zadržanje slovenskih političnih strank med okupacijo, predvsem še v prvih mesecih, bi se brez dvoma dalo kritizirati, toda lahko vendar še vedno pridejo na dan dokumentirani dokazi, da je bila ustanovitev konzulte ukazana in da so gospodje potem morali v Rim, če jim je bilo to všeč ali ne. Italijani so vendar na vsa usta trdili, da bodo spoštovali naše običaje, kulturo, narodno samobitnost in kaj še vse. Še vedno so upali, da jim bodo nekako prišle v roke tudi Trbovlje, pa Zidani most; zato se jim je blagohotno ravnanje s Slovenci v tistem trenutku zdelo politično primerno. Dokler torej ne pridejo na dan vsj dokumenti o tej „konzultii“, je tudi neka dokončna sodba o njej nemogoča. Poleg tega gre pri tem v resnici samo za neko uvodno epizodo, ki so jo kasnejši dogodki do kraja zasenčili.

Žabkarjeva „četrt“ pot bi seveda bila edino pravilna. Ni pa bila možna, ker sta jo od vsega začetka odklanjala oba ekstrema. Moti se Žabkar pri časovnem zaporedju dogodkov, to je, pri vprašanju, kaj je bilo vzrok in kaj posledica. Debata o tem teče že ves čas in bo tekla še dolgo, kar pomeni, da je treba rešitev iskati nekje „zunaj“ te problematike. (V „debatii“ kdo je bil prvi — kokoš ali jajce, je odgovor seveda: petelin.)

Tradicionalne stranke so zavzele stališče (ki ga njihovi ostanki še danes v emigraciji trdovratno ponavljajo), da imajo za reševanje političnih vprašanj prednost, kvalifikacijo, pravico itd., samo politične stranke; Komunistični partiji na drugi strani pa je bilo „nezdruženje“ bistveni pogoj za uspešno revolucijo. Kako boš izvedel revolucijo, če je vse na tvoji strani?

Tragična krivda slovenskih političnih strank je zato v dejstvu, da tega komunističnega manevra niso razumele. Povečana je bila ta krivda še bolj z zadržanjem, akcijami in izjavami ljudi, ki so vsem dopovedovali, da je „London“ pravilno obveščen o razvoju in da se zato ni bati, da bi kolaboracija, ali „kolaboracija“, kakorkoli bremenila stranke same, ali ljudi, ki so se odločili, da bodo sledili njihovi „liniji“.

Žabkar namreč tudi zapiše:

„V trenutku, ko so se slovenski komunisti odločili ne samo za vstajo, ampak tudi za revolucijo, ki naj pripelje edino partijo na oblast, pa jasno niso imeli prav čisto nobenega interesa, da bi šel slovenski konzervativni katolicizem v oborožen upor proti okupatorjem. Komunističen interes je bil od tega trenutka naprej ta, da konservativni katolicizem peha v roke okupatorjev in ga v tem objemu drži.“

Površnemu bralcu se bo ta formulacija zdela kar sprejemljiva, čeprav že tudi jasno nakazuje vprašanje: kdo je bil prvi. Ali se je KP odločila za „vstajo in revolucijo“ zato, ker je šel „konservativni katolicizem“ v kolaboracijo, ali pa je morda bilo ravno obratno?

Pred seboj imamo tipičen primer povojne „krščanske“ ali, če hočete, „napredno katoliške“ apologetike kakršni se vdajajo naivni (in najbrž ne zgolj „realistični“) zagovorniki koeksistence s partijo. Komunisti so se namreč odločili za REVOLUCIJO in jo oblekli v plašč „VSTAJE“, ker bi je sicer nikdar ne pripeljali do uspešnega zaključka!

Kako pa so uresničevali ta svoj „interes“? Z umori v Ljubljani in terorjem na deželi. Ne eno ne drugo pa ni imelo kakršnekoli zveze z danes toliko opevanim „Narodnoosvobodilnim bojem“. V tem boju se je namreč hotela predvsem partija „osvoboditi“ vse opozicije. To pa je bilo mogoče le s tem, da je bila preprečena „četrti“ pot. Dejstvo, da so tej „četrti“ poti nasprotovale tudi tradicionalne politične stranke pa je spričo komunističnih umorov in terorja postalo popolnoma akademsko.

Žabkar potem pravi, da so

„konservativni katoličani popolnoma izpolnili to željo komunistom, pri čemer so jih gnali v smer, v katero so krenili, tudi antikomunistični ideološki vzroki in (kot zglede) napačne analize mednarodnega položaja.“

Če postavimo v gornjem stavku poudarek na besedico „tudi“, dopuščamo s tem možnost, da se Žabkar zaveda tudi drugih (v resnici bolj preprič-

ljivih) razlogov, zakaj so se „konservativni katoličani“ odločili za smer, „kamor so krenili“. Popolnoma praktično vzeto namreč ni bilo nobene izbire posebno ma deželi. Naivno je zato govoriti o „antikomunističnih ideoloških vzrokih“. Fantje iz prvih protikomunističnih edinic prav gotovo niso premišljevali o nekih „antikomunističnih ideoloških vzrokih“ svoje odločitve: ta je bila vendar na dlani. Partizani so brez neke stvarne razlage pobijali ljudi, ki so bili vse dotlej poznani kot „dobri“ ljudje; v imenu neke meglene „osvobodilne fronte“ so ljudem odvažali težko pridelani živež in krvavo potrebno živino in, če se jim je kdo uprl, so mu zažgali streho nad glavo. Za upor proti takemu početju niso bili potrebni doktorski naslovi, pa tudi ne neko iskanje „antikomunističnih ideoloških vzrokov“!

Napačne analize mednarodnega položaja: na videz spet drži Toda glavna napaka pri presojanju položaja je bila napravljena v tem, da je celotni protikomunistični tabor gledal v svojih prizadevanjih neko LOČENO, separirano, lokalno akcijo, ki ni v ničemer povezana z mednarodnim dogajanjem in torej brez vpliva nanj. Vaške straže so stražile slovenske vasi in slovensko domobranstvo je branilo slovenske domove. Vaške straže niso v ničemer podpirale prizadevanj italijanske vojske, ki se je takrat „borila“ v Afriki; slovensko domobranstvo se ni nikdar borilo izven slovenskih meja in je bilo tako po imenu kot po namenu zgolj obrambna formacija. Vse drugo pa je bilo zgolj posledica tistega komunističnega „pehanja“, o katerem govori Žabkar.

Danes je seveda jasno, da je bila teorija o „lokalnem“ značaju slovenskega protikomunističnega upora nevzdržljiva. Povojni svet, tudi zmagoviti zahodni zavezniki, je imel preveč splošnih problemov, da bi se mogel posvetiti podrobni, izčrpnim analizi obrobni dogajanj. Najbolj tragična posledica tega je seveda bilo hitro in nepremišljeno vračanje ruskih in jugoslovanskih protikomunistov.

Politični predstavniki slovenskega protikomunističnega tabora torej niso predvidevali vseh opcij, ali vsaj: nihče se ni vprašal, kaj pa, če Anglo-Amerikanci BODO dovolili, da bi v Sloveniji in Jugoslaviji prevladal komunizem. Tako govorjenje je bilo takrat enostaven tabu.

Govoriti in pisati o „političnih“ vprašanih kolaboracije, o napačnih analizah in ideoloških vzrokih je razmeroma lahko; navsezadnje obstaja o tem toliko mnenj, kolikor je naših ljudi, ali vsaj skupin naših ljudi. Težje je z vprašanjem likvidacije demobrancev. Žabkar bi tu rad ubral neko srednjo pot, ki je seveda ni; tako kot ni bilo „četrte“, politične poti. Zato se v glavnem zadovolji s Kocbekovo izjavo, da je potrebno „javno priznanje krivde, ki se tiče nas vseh“.

Toda takoj zatem se skuša oddaljiti tudi od Kocbeka (morda zato, ker hodi na obiske v domovino?) in zapiše:

„Ne bom razmišljal o tem, kdo je dal ukaz za to likvidiranje, tudi ne o moralni strani tega likvidiranja.“

Žabkar je to zapisal leta 1975; po tem pa je prišla Djilasova knjiga „Vojni časi“, v kateri popolnoma nedvoumno pravi, da bi bila likvidacija takega obsega nemogoča brez pristanka ljudi NA VRHU. Toliko torej o tem, KDO je ukazal likvidacijo.

Zakaj pa ne bi razmišljali o „moralni“ plati likvidacije? To je vendar vse, o čemer je sploh možna neka debata! Ni namreč mogoče v današnjem času priti do nekega absolutnega zaključka debate o krivdi ali nekrivdi poklanih slovenskih domobrancev. Mi trdimo eno, oni na drugi strani trdijo drugo. Kompromisa v tem vprašanju ni in ga (še dolgo) ne bo. Toda, da se nek odgovoren, resen človek ogiba razmišljanju o tem, ali je moralno pobiti dobrih enajst tisoč zvezanih ljudi v nekaj tednih (IZ KATEREGAKOLI VZROKA), se upira zdravi pameti! Človeka strese ob misli na filozofijo, ki jo prof. Žabkar posreduje svojim učencem!

Še več: v isti sapi, ko zavrne debato o „moralni“ plati likvidacije domobrancev, potem hinavsko, tako mimogrede namigne:

„Ne bom razmišljal, kaj bi domobranski voditelji naredili s partizani in njih voditelji, če bi bili oni zmagali...“

S tem seveda namiguje, da bi v takem primeru danes govorili o domobranskem pokolu partizanov... In s to mizerno argumentacijo skuša dokazati svojo „nepriustranskost“.

Žabkar nato z isto ponižno hinavščino dopušča, „datum non concessum“, da je sicer obstajala, ali da obstaja, neka „normalna administracija vstaje in revolucije“, da pa je bila likvidacija domobrancev „politično nepotrebna“ za zmago revolucije. To pa je tako, kot če bi zapisali, da so roparski napadi na banke sicer „normalna administracija“, da pa so pri tem umori bančnih uslužbencev „nepotrebni“. Krasna filozofija!

Žabkar torej smatra, da je moralna plat likvidacije domobranstva drugotnega pomena; da je to likvidacijo treba presoјati v primeri s hipotetičnim vprašanjem, kako bi ravnali domobranci; in tretjič, da je bila ta likvidacija „politično nepotrebna“.

In s čim bi prof. Žabkar nadomestil to „politično nepotrebno likvidacijo slovenskih domobrancev“?

Ker so se domobranci smatrali za katoliški versko-politični pokret, tako piše Žabkar, naj bi se (zmagovito partizansko vodstvo) za PROTIUSLUGE obrnilo na vodstvo Katoliške Cerkve (Vatikan!), „naj na en ali drug način dezavuirá aktivno in idejno domobranstvo!“

Z drugimi besedami: Vatikan naj bi za neko protiuslugo (kakšno neki?) proglasil domobrance za črne ovce v svoji čredi, za ovce, ki so sledile napačnim, lažnjivim „koštrunom“ in se znašle pred prepadom.

To bi bila popolna bedastoča, tudi če bi držalo, da se je domobranstvo smatralo za „katoliški versko-politični pokret“, kar seveda ne drži. Bilo je vendar mnogo domobrancev, ki niso bili vezani ne na Cerkev, ne na klerikalno

stranko. Domobranstvo je bilo DOMO-BRANSTVO in nič drugega. Borilo se je za slovenski DOM, za svoj DOM. Da pa je ta pojem za premnoge vseboval tudi določene verske ali politične implikacije, je v okviru te debate popolnoma irelevantno.

Žabkar se v zaključku poglavja o likvidaciji domobrancev vrača h Kocbekovi krivdi, ki se „tiče nas vseh“ in jo — zavrača. Pravi, da je imel leta 1945 trinajst let in da je zato brez „take ali drugačne“ krivde.

Lepo; toda če je brez krivde, ali to pomeni, da ima pravico česnati neumnosti, ki žalijo tiste, ki so imeli leta 1945 nekaj več kot 13 let in zato tudi danes jasneje gledajo in globlje občutijo takratne dogodke?!

Stvarna so samo njegova zaključna vprašanja, zakaj se domobranci niso umaknili v Italijo, pa zakaj se niso po prihodu na Koroško razpršili. Tudi o vsem tem še niso znana vsa dejstva.

Vse te argumente in vprašanja je Žabkar ponovil v pismu uredniku tržaškega ZALIVA, objavljenem v številki 3-4 letnika 1981.

Žabkar opravičuje to pismo s pojasnilom, da ga je urednik ZALIVA vprašal, kaj misli o medvojnih dogodkih pri nas in mu zato pač odgovarja.

Na sam začetek postavlja nekakšno pravno definicijo kolaboracije in — specifično — kolaboracije slovenskega domobranstva.

Kdor je podpiral naciste ali fašiste v boju proti zahodnim zaveznikom in Sovjetski zvezi, je kolaboriral;

slovenski partizani so bili priznani kot del zavezniških sil;

domobranci so se borili proti partizanom;

ergo: domobranci so kolaborirali.

Ta Žabkarjev argument zveni zelo legalistično in ga opira na mednarodno pravo in definicije. Toda NE NA DEJSTVA! Vsa pravila imajo namreč izjeme! Danes je dokazano črno na belem, da komunističnim partizanom v Jugoslaviji ni bilo do zmage nad Nemci, ki so jo (tako kot protikomunisti) prepuščali velikim zaveznikom, temveč le do zmage v REVOLUCIJI, ki so jo zanetili pod plaščem „narodno-osvobodilnega boja“.

Jasno in nedvoumno je tudi dokazano, da so partizani bili samó oportunistični „zavezniki“ Anglo-Američanov. V Robertsovi knjigi „Tito, Mihajlović in zavezniki“ beremo o partizanskih pogajanjih z Nemci za SKUPNO AKCIJO PROTI ZAHODNIM ZAVEZNIKOM, če bi se skušali izkrcati na jugoslovanski obali. Resničnost te navedbe sta kasneje potrdila tudi Milovan Djilas v že omenjeni knjigi „Vojni časi“ in Vladimir Dedijer v novem življenjepisu Josipa Broza-Tita. Tudi je jasno — in partizani sami se danes s tem hvalijo —, da že med samo revolucijo niso izkazovali absolutne pokorščine Sovjetski zvezi, (ki navsezadnje tudi ni dosti mignila, da bi zmagali.)

Če je torej pozicija komunističnih partizanov v Sloveniji in Jugoslaviji v medvojni zavezniški koaliciji nejasna, če ne že dvomljiva, je taka nujno tudi vsaka definicija „kolaboracije“ slovenskega domobranstva. Toliko bolj, če upoštevamo mednarodne konvencije, po katerih sme neka oborožena sku-

pina dobiti priznanje „vojskujoče se stranke“ samo, če nastopa pod enotnim vodstvom, v kolikor toliko enotnih uniformah in ČE SE BOJUJE V SKLADU Z NAČELI HUMANITARNEGA BOJEVANJA. Zdaj naj prof. Žabkar preišče vse partizanske akcije, zlasti tiste, kjer so pobijali ranjence, metali v ogenj dojenčke in rezali jermena iz hrbtov ujetih protikomunistov, in zapiše, da so v resnici bili mednarodno priznana vojskujoča se stranka in ne navadna tolpa! Govoriti o končni strahoti, o tisti „politično nepotrebni“ likvidaciji RAZOROŽENIH IN ZVEZANIH domobrancev je pri tem pač — nepotrebno.

Govoreč o kolaboraciji se Žabkar potem sam udari po zobeh. Medtem ko v leta 1981 objavljenem pismu prikazuje „kolaboracijo“ kot zavestno odločitev, pri kateri je šlo za igranje „na napačno karto“, pa v leta 1975 objavljenih „fragmentih“ navaja, da so komunisti namerno pahnili konservativni katolicizem v roke okupatorjev in ga v tem objemu držali! In potem piše o neki „šušljajoči propagandi“, ki da je skušala opravičiti Natlačénovo konzulto, češ da je šlo le za to, da bi se lahko čim več ljudi z Gorenjske in Štajerske zateklo v Ljubljano. Kaj pa je s tem narobe? Zatekli so se tudi mnogi komunisti in potem pod varnim okriljem raznih „kolaboracionistov“ skuhali revolucijo. Žabkarja takrat ni bilo v Ljubljani; mi, ki smo bili, pa se spominjamo takratnega razpoloženja: veseli bodimo, da so prišli Italijani in ne Nemci! To spoznanje je bilo toliko bolj prepričljivo, ko smo na šišenskem kolodvoru gledali obupane Gorenjce na vlakih, namenjenih v Srbijo...

Žabkar se dotika tudi vprašanja narodne „izdaje“ in pravi, da so se domobranci sicer odrekli vsemu možnemu, ne pa tudi slovenski narodnosti; zato niso bili izdajalci. Bolj učinkovito je s tem vprašanjem opravil Milovan Djilas. On pravi, da je v vsaki revoluciji narod razdeljen in da je izdajalec samo tisti, ki izda „svojo“ stran.

Sledi osrednje poglavje Žabkarjevega pisma: ne prepriča ga argument, da so „klerikalci“ in pozneje „klerikalni domobranci“ zato kolaborirali, da bi „štedili s slovenskimi življenji“. Predno se lotimo tega vprašanja, o katerem bi se daló napisati debele knjige, samo to-le: 3. februarja leta 1945 so diverzanti iz partizanske IV. operativne cone pri Frankolovem, na cesti med Celjem in Mariborom, ubili celjskega „Kreislehrerja“ Dorfmeistra, enega, kot pravi partizanski zapisek, „najbolj vidnih političnih predstavnikov okupatorja v Sloveniji in znanega krvnika Slovencev.“ V odgovor so Nemci 11. februarja na istem mestu obesili na sadna drevesa 100 (STO) Slovencev! Ali je bil res en sam Nемец vreden sto Slovencev?!

Nazaj k „štednji“. Žabkar spet skuša vse skupaj omalovaževati in pravi:

„Jasno je, da je treba štediti z življenji. Vendar je vojna pač taka zadeva, da se v nji ne da povsem štediti z življenji...“

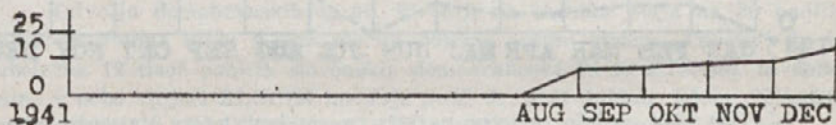
Vojna je torej vojna... in žrtve morajo biti! — Naj nam bo oproščeno, toda na misel nam prihaja tista ljudska popevka o dveh nesrečnih Italijanih, ki naj bi bila nekoč v Ljubljani obsojena „na gavge“ in jima je neki

„pater Janez“ prigovarjal, naj se spokorita pa bosta prišla v paradíž... in potem: „Ravbar pa je odgovoru, pater Janez, v ... me piš; namest' mene pejd na gavage, pa boš videj paradíž...“ — Lahko je govoriti o žrtvah!

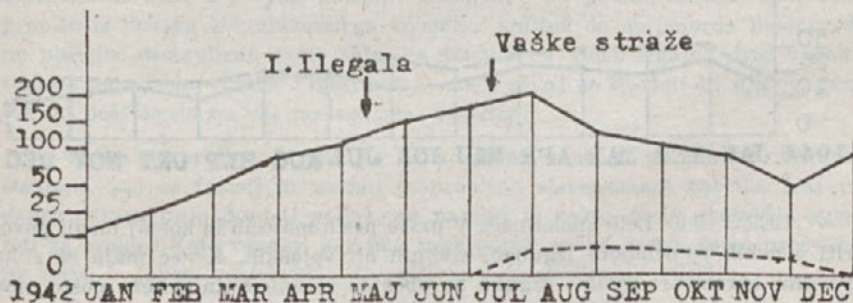
Zabkar mato trdi, da je bilo domobransko stališče nelogično: žrtve v korist zaveznikom so odklanjali, one v boju s komunisti pa sprejemali. Vprašanje štednje s slovenskimi življenji in vloge, ki jo je pri tem igralo slovensko domobranstvo, pa je v resnici osrednje vprašanje celotne problematike in je zato potreben nek grafičen odgovor.

Na osnovi „Maticе mrtvih“, ki je objavljena v naši „Beli knjigi“, nje-nem „Dopolnilu“, kakor tudi v drugih „emigrantskih virih“, pa tudi v neka-terih partizanskih, je bil izdelan naslednji grafični prikaz izgub slovenskega civilnega prebivalstva, kot so mu jih v letih 1941—1945 prizadeli komuni-stični partizani, kakor tudi izgub, ki so jih pri preprečevanju teh komuni-stičnih akcij utrpeli organizirani, oboroženi protikomunistični oddelki: legio-narji, četniki, vaški stražarji in domobranci (Tudi ti podatki niso popolni).

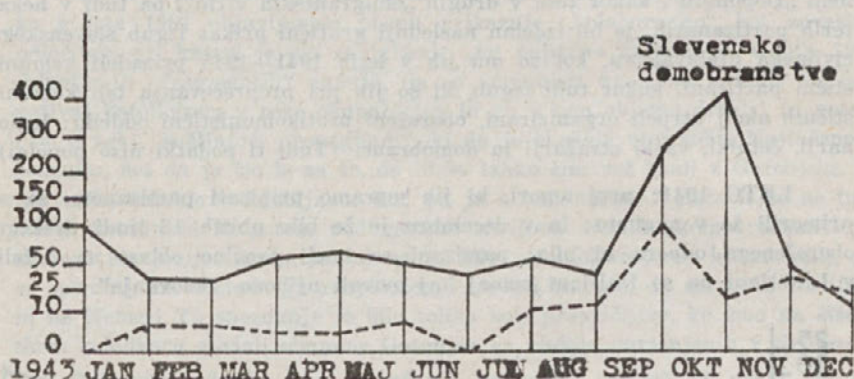
LETO 1941: prvi umori, ki jih moramo pripisati partizanom, so se primerili že v avgustu; in v decembru je že bilo ubitih 16 ljudi. Nekega oboroženega odpora ni bilo; partizani so imeli popolno oblast na deželi, v Ljubljani pa so Italijani komaj kaj ovirali njihovo „delovanje“.

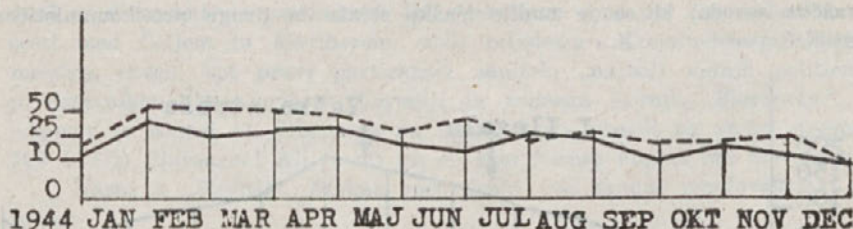
LETO 1942. Umori se množijo v skoraj matematičnem postopku in dosežejo v juliju — tik pred ustanovitvijo prve vaške straže — 215 oseb. Kot vemo, je prva oborožena protikomunistična edinica odšla na teren sredi maja 1942 in v juliju so padli prvi protikomunistični borci; do konca leta jih je padlo okrog 20, močno pa je upadlo število civilnih žrtev. Zaradi zaščite seveda, ki so jo nudile Vaške straže in druge protikomunistične edinice.

LETO 1943 je bilo kritično v vseh ozirih. Vse do septembra so bile „vojaške“ izgube sprejemljive, civilne pa še vedno občutne. To je treba pripisati italijanski politiki, ki je Vaškim stražam strogo omejevala delovanje in oborožitev tako, da so bile vasi brez postojank slej ko prej izpostavljene komunističnemu terorju. Septembra je bilo tudi to stanje porušeno: domala uničena je bila vojaška zaščita, ki so jo oboroženi oddelki nudili civilistom, izgube oboroženih oddelkov so se dramatično dvignile, toda civilne so narasle za 400 odstotkov! V novembru so spet pravitako dramatično upadle: *nastopilo je Slovensko domobranstvo*.

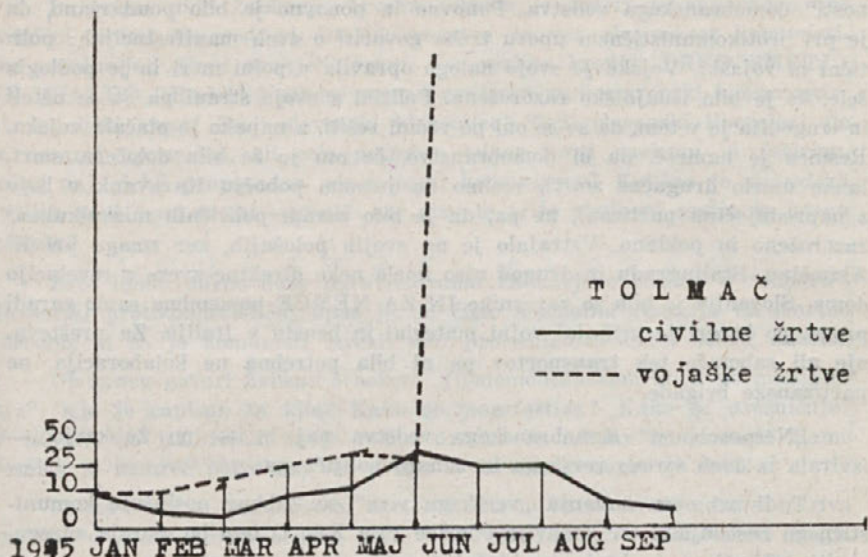

LETO 1944, je bilo verjetno najbolj „normalno“ leto v življenju takratne „Ljubljanske pokrajine“, v precejšnji meri pa tudi ostalih predelov dežele. Ves čas so bile tako civilne kot vojaške izgube znosne; in ves čas so bile vojaške izgube nad civilnimi, kar jasno izpričuje vlogo, ki jo je igralo domobranstvo pri štednji s slovenskimi življenji. Slovenski domobranci so branili slovenske DOMOVE in ŽIVLJENJA!

LETO 1945. Leto apokalipse. V prvih petih mesecih bi komaj mogli govoriti o nekih pomembnih izgubah, civilnih ali vojaških. Konec maja se slika povsem spremeni: civilne izgube se občutno dvignejo in potem postopoma upadajo do konca septembra.

T O L M A Č

Krivulja domobranskih izgub, ki stoji na začetku maja na 30 padlih, se potem dvigne in bi v tem merilu dosegla višino strani „Tabora“ da bi zabeležila 12 tisoč pobitih slovenskih domobrancev! In to strahoto, ta dobesedno v nebo vpijoči ZLOČIN imenuje prof. dr. Jošt Žabkar, lektor filozofije NEPOTREBNO POLITIČNO LIKVIDACIJO! — Sram naj ga bo!

Tretje „opravičevanje“ kolaboracije slovenskega domobranstva naj bi — tako pravi Žabkar — potekalo v smislu, da je treba v skladu z mednarodnimi pogodbami in božjim zakonom izkazovati pokorščino do vsake, tudi okupacijske oblasti. Tega nihče ni govoril med okupacijo, čeprav je res, da se je del prebivalstva „pokoraval“ v precejšnji meri tudi zaradi nekega „božjega zakona“. Žabkar ga prav na hitro odpravi: izrečen je bil v „rimskih časih“ in izrekel ga je „samó“ sveti Pavel! Naj se torej gre ta „samó“ sveti Pavel solit s svojim „božjim zakonom“. In potem Žabkar enostavno prepíše iz nekega komunističnega učbenika trditev da so „morda mednarodne pogodbe sestavljene samo zato, da tlačilci na videz legalno drže v šahu tlačene narode in države“. Zdaj torej vemo, zakaj se Sovjeti in njihovi podložniki požvižgajo na vse mednarodne pogodbe!

Vsaka pokorščina je bila po Žabkarjevem mnenju nesmiselna, če upoštevamo, kaj so fašisti in nacisti pripravljali slovenskemu narodu. Kaj pa danes pripravljajo Sovjeti poljskemu narodu in zakaj se ta obotavlja zgrabiti za orožje? Zato vendar, ker ima vsak odpor smisel samo, če so predvidevane žrtve v nekem razmerju z dosegljivimi ali zaželenimi cilji!

To vztrajanje pri „kolaboraciji“ naj bi bilo Žabkarju dokaz „nesposob-

nosti“ domobranskega vodstva. Ponovno in ponovno je bilo poudarjano, da je pri protikomunističnem uporju treba govoriti o dveh manifestacijah: politični in vojaški. Vojska je svojo nalogo opravila v polni meri in je podlegla šele, ko je bila izdajalsko razorožena. Politiki s svoje strani pa so se uštelj in tragedija je v tem, da so se oni po večini rešili, a napako je plačala vojska. Resnica je namreč, da bi domobranstvo, če mu je že bila določena smrt, lahko umrlo drugačne smrti, recimo na južnem pobočju Karavank v boju z napredujočimi partizani, ne pa, da je bilo zaradi političnih miskalkulacij razoroženo in poklano. Vztrajalo je na svojih položajih, ker zmagé pri El Alameinu, Stalingradu in drugod niso imele neke direktne zveze z revolucijo doma. Slovenija je bila za zaveznike IN ZA NEMCE pomembna samo zaradi proge, po kateri je prihajal vojni material in bencin v Italijo. Za preštavanje ali sabotažo teh transportov pa ni bila potrebna ne kolaboracija, ne partizanske brigade.

„Nesposobnost“ domobranskega vodstva naj bi — po Žabkarju — izvirala iz dveh virov: verskega in zunanjepolitičnega.

Tudi pri obravnavanju „verskega vira“ se Žabkar poslužuje komunističnega besednjaka ter ponavlja obtožbe Pija XII. O tem bo morala spregovoriti duhovščina (sedanja, ne bivša).

Politične kalkulacije, miskalkulacije in napake v ocenjevanju zunanjepolitičnega položaja naj bi bil drugi vir „nesposobnosti“ domobranskega vodstva. Če bi Žabkar takrat ne bil otrok in če bi živel v Ljubljani, bi danes drugače govoril. Evropa je takrat domala „dihala“ govornice, kalkulacije, intrige, ugibanja, politične mahinacije itd. Ena taka govornica — na primer — je bila, da se nameravajo Anglo-Amerikanci izkrcati v Dalmaciji, ali celo pri Trstu. Danes vemo, da to ni bila samo govornica in da je bil načrt opuščén na pritisk Sovjetske zveze! Da so to govornico resno jemali tudi komunisti, dokazujejo njihova že omenjena pogajanja z Nemci (vodil jih je Djilas sam) za skupni nastop proti zahodnim zveznikom!

Da pa se je protikomunistični tabor pri teh kalkulacijah uštel, komunistični pa ne, ne dokazuje niti „nesposobnosti“ prvega niti genialnosti drugega, temveč le da se stvari največkrat razvijajo kot posledica ali rezultat pravih, „svetih“ idealov ali celo naivnih, čeprav poštenih želja.

In potem pravi Žabkar, da je bilo domobranstvo „zaslepljeno s sovraštvom“. „Sovrašstvo pa,“ tako piše, naredi človeka slepega, za vse ostalo...“, kar so tako lepo dokazali partizani s pokolom domobrancev, ko jim je sovrašstvo ubilo še tiste poslednje ostanke človeka v njihovih dušah!

Žabkar se potem precej razpiše o „pozitivni plati“ slovenskega „narodnoosvobodilnega boja“ in njegovih „dosežkih“. „Prima facie“ je seveda vsaka „osvobodilna“ ideja pozitivna. Toda, kot g. prof. dr. Jošt Žabkar gotovo ve: PO NJIHOVIH DELIH JIH BOSTE SPOZNALI! Naj gre torej v Kočevski Rog in pobrška po tem „pozitivnem“ delu narodno osvobodilne vojne!

In potem uide Žabkarju krvava resnica, v kateri je zapopaden ves tragični smisel slovenskega DOMO-branstva in vsa zločinskost komunistične revolucije. „Pred smrtjo“, pravi, „se vsakdo brani.“ PRED SMRTJO SE VSAKDO BRANI! Vsakdo, gospod profesor, tudi slovenski konservativni, katoliški kmet! Tudi slovenski klerikalec! Tudi slovenski liberalce! Če je namreč upravičen, ali celo potreben odpor proti nacizmu in fašizmu, zakaj naj bi bil prepovedan odpor proti komunizmu? Kakšna je filozofska razlika med temi tremi —izmi? Ali niso to trije strupeni gadje iz istega gnezda?

Zato lahko mirne duše parafraziramo Žabkarjevo trditev o “odporu”. Slovenski protikomunistični upor je bil čisto normalna reakcija na smrtno obsodbo, ki so jo komunisti izrekli nad protikomunističnim delom naroda.

Ob koncu govori Žabkar o nekem „filodomobranskem klicu po maščevanju“. Kje je zapisan ta klic? Kako se manifestira? Kako se uresničuje? V zahtevi po RESNICI, ki je režim uradno še nikdar ni priznal? Samo resnica je namreč potrebna, vse drugo se bo sesulo samo po sebi!

Žabkar je zato na napačni barikadi. Za to barikado se namreč skriva vsa laž o „narodno-osvobodilni vojni“ in vsa resnica o Kočevskem Rogu. Če bi bil Žabkar človek jasnih načel in trezne presoje, ne pa pritlikavec, ki je kot goba posrkal vse, s čemer so ga po 13. letu napajali, bi to barikado podiral, ne pa stal na njej v boju proti nekakšnemu „iracionalizmu“!

Zgodovinski ref. Tabor ZDSPB

Dimitrij O. Jeruc

Domovini

V gozdu še grulijo divji golobi,
pozno v večeru in v miru, v samoti;
vračam se k materi, k njeni podobi,
zemlji domači, brezkraini lepoti.

Moje podobe iz sanj, hrepenenj,
čistost ljubezni in gloriije večne,
dal bi za tebe milijone življenj,
peharje zvezd za minute presrečne.

Starost mi leze v kosti in tesnoba,
sever podi se in burja ledena,
kratka, vse krajša zdaj pot je do groba,
pal bom izmučen na trudna kolena.

**KONZORCIJ, UPRAVA in UREDNIŠTVO
„TABORA“ SPB želijo vsem slovenskim
protikomunističnim borecem in sotrud-
nikom, naročnikom, bralcem in članom
vse blagoslove božje za
P R A Z N I K V S T A J E N J A
ki naj bo nam vsem simbol upanja v
naše vstajenje za
B O G A – N A R O D – D O M O V I N O**

Dimitrij O. Jeruc

Napočil bo dan

Potuhnjeno plazi se lakomna zver!
O, kriknil bi svetu hudobno besedo
in planil na dan ter odpahnil bi dver,
spremenil za vedno se v ptico ujedo,

da grabil, drobil bi od besa, trpkosti
požiral kot plamen gozdove in mesta;
saj vse so mi vzeli, še sanje mladosti,
da pusta pred mano življenja je cesta.

Trpinčite svet, ga izžemate, Kajni,
prodali ste narod, dišé vam dolarji,
po vaši ogromni in rdeči kolajni
se vidi, da ste le rojeni sleparji,

grobarji ljubezni, svobode, resnice,
klicarji sovraštva in podlosti, psovki,
zidarji hinavstva, nevere, beznice
in divji, pošastni, sestradani volk.

Pomlad bo prišla in Ljubljana bo v cvetju,
poljane, gozdovi in sleherna vas
vabila bo k maši in sončnemu petju,
ko dan bo napočil, svobode nam čas!

Prof. dr. Tine Debeljak – 80 letnik

Kdor prebira njegove sveže književne preglede, zgodovinske sinteze in toliko drugih prispevkov, brez katerih ni malodane nobena naših zdomskih publikacij, posebej pa, kdor ga videva na naših prireditvah ali celó posluša njegova predavanja in govore, enostavno ne bo mogel verjeti, da bo naš ne samo zdomski, temveč najbolj markantni sin častitljive škofje loke, naš edinstveni kulturni fenomen — prof. dr. Tine Debeljač, dne 27. aprila t. l. napolnil 80 let.

Razpisati se za ta njegov resnično neverjetni življenjski jubilej tako, kot bi zaslužil, je popolnoma nemogoče. Saj bo bodoči življenjepisec in kulturni zgodovinar stal pred težko nalogo določiti, v čem je pravzaprav pohod prof. dr. Tineta Debeljaka skozi naše kulturno izživiljanje najbolj pomemben. Znašel se bo pred orjaško skladovnico gradiva, ki ga je naš slavljencec na osnovi izredne vitalnosti s svojimi vsestranskimi darovi puščal za seboj na romanju skozi življenje, kakršno mu razen v intimni sreči družine ni darovalo ničesar, pač pa ga z žgočim bičem odpovedi in muk podilo skozi slovensko usodnost.

Zato tudi bo človek, kulturnik, ki bi zaslužil, da bi mu tudi domovina ne glede na trenutne politične danosti za ta jubilej zapela visoke hvalnice, prav zaradi naše grenko nedeupljive usodnosti zagotovo še noč pred visokim jubilejem prebedel za svojim starim pisalnim strojem, ki je ohranil toliko kulturnega bogastva za nedogledne rodove zanamcev.

In vendar ne bo to noč, ne ta slavnostni dan sam. Poleg mehkega opoja družinske sreče bodo nad njim lebdele najbolj doživete dobre želje in molitve — edino, kar mu hvaležnost za ta praznik lahko pomeni.

S kakšnim drugačnim darilom bi mu sicer lahko dokazali, kar čutimo, ko se spominjamo in ga blagrujemo za toliko dragocene darí vse odkar je v odločilni krizi na prelomnici našega časa prevzel uredništvo in vodstvo častitljive, vodilne revije „Dom in svet“, da je z njo nadaljeval njeno vzvišeno poslanstvo vzgoje in mentorstva pesniških in pisateljskih rodov v neokuženem svetišču slovenske Besede? Kaj mu iz naše nebogljenosti lahko sicer damo za moralno podporo in vztrajanje na naši idejni premočrtnosti, za njegovo „Črno mašo“ — naš edini doslejnji veliki tekst najbolj strahotnega obdobja slovenske žitnosti —, za čiščenje pojmov, ki ga je prožil s svojimi polemičnimi političnimi in kulturnozgodovinskimi prebliski, za Kulturno akcjo v njenem pristnem, neoskrunjenem poslanstvu, za knjige, ki smo jih v njegovem uredništvu preko nje dobili, za njegove pesmi, za prevode, za stotine načelnih člankov, za prikaze naše kulturne pričujočnosti, za predavanja, za mentorstvo, za nauke, za vodstvo, za prijateljstvo..., za...; kje je konec?

Če bo povojna slovenska politična emigracija zapustila globoke sledove svoje pričujočnosti ne samo v slovenskem, temveč tudi v svetovnem okolju — in to bo! —, bo to nedvomno v orjaški meri zasluga prisotnosti prof. dr. Tineta Debeljaka med njo. Na drugi strani bo pa prof. dr. Tine Debeljak še ena, posebej opazna negativna postavka več v bilanci trenutnega režima v domovini, ko bodo zanamci ocenjevali komunistično epizodo ob poti slovenskega naroda v zgodovino. Kaj bi namreč ta človek — mogoče za dolgo dobo naš zadnji kulturni encikloped — ustvaril v normalnih prilikah, če nam je v največkrat neznosnih eksistenčnih okolnostih emigracije nagrmadil vse to, kar že hranimo v naši kulturni zakladnici in kar nam bo zatrdno še dal, ker nas bo Vsemogočni slišal, ko prof. dr. Tinetu Debeljaku iz hvaležnoga srca želimo: še na mnoga mladostna leta!

Drsk.

Željko Škrjanc — Igor — 60-letnik

Rodil se je v Ljubljani 1923. leta, kjer je tudi šole obiskoval, letos 10. aprila pa bo napolnil 60 let; le kdo bi mu jih prisodil...

Bistrost duha in dar spoznavanja sta mladega študenta že zgodaj uvrstila med one, ki jim slovenska beseda tako v prozi kakor v verzu z lahkoto poteka; zlasti v tej zadnji, to je v pesniški obliki, je naš Igor mojster, ki mu ga ni para tostran luže.

Svojega talenta ni izrabil v polni meri; a temu so krive tudi okoliščine — razmere v katerih živi presajen. Tujina ter borba za vsakdanji kruh nista ravno najboljša prijatelja slovenskega kulturnega delavca, ki pa je kljub težavam zmožel ohraniti in obogateti našo zdómsko duhovno rast.

Ob nastanku naše borčevske organizacije in njenega glasila „Tabor“ je Željko sprejel mesto odgovornega urednika; kot prepričan demokrat in svobodnjak je na tem mestu odločno zavračal dogmo našega uradnega zgodovinopisja, ki je težilo k temu, da bi prikazalo slovenske domobrance in njih ustanovitelje kot navadne kolaboracioniste — Quislinge nemškega okupatorja.

Nekóč nam je prijatelj Željko v zvezi s kolaboracijo povedal tudi tole svojo zanimivo ugotovitev: „Če smo slovenski domobranci smatrani kod kolaboracionisti tujega okupatorja, potem bi pa morala veljati kot taka tudi velika slovenska moža: V. Vodnik, ki je zapel hvalnico Napoleonu v svoji Iliriji oživljeni, pa dr. A. Korošec, ki je sedel v dunajskem avstrijskem parlamentu kot predstavnik Slovencev. Naprtovanje kolaboracionizma ljudem iz vrst slovenskih protikomunističnih borcev, ki so darovali svoja življenja za zmago nad rdečim zlom, je umazanija, katero smo dobro očistili; kar pa je gotovo zasluga našega in tvojega „Tabora“, ki skozi dolga leta deluje

med nami (kot glasnik svobodnega in poštenega Slovenca, kakršen je naš Željko, ki si je, mimogrede rečeno, dopisoval z našim rajnim škofom G. Rožmanom, o katerem ve povedati veliko lepega in tudi trpkega.

Željko, oprostí nam, da smo te za tvojo 60 letnico razbodbali; a vedi, da je vse to priklopelo iz hvaležnosti do našega prijatelja in sodelavca.

Bog te živi in ohrani zdravega in močno delavnega še mnogo let med nami!

Taborjani

Polde Omahen – 60 letnik

27. januarja je preteklo 60 let, ko se je rodil naš slavljenec Polde. Kar hitro je minulo 10 let, ko smo se ga spomnili ob priliki srečanja z Abrahamom. Polde je še vedno isti kot je bil; delaven in še vedno gara na Orlovem vrhu. Tudi velik napis ob vhodu BOG — NAROD — DOMOVINA je bil v glavnem njegova zamisel in delo. Ravno tako ima tudi zdaj spet v načrtu spomenik, kjer bodo ostala imena morišč zapisana še dolgo, ko nas davno več ne bo.

K tvoji 60-letnici se pridružujemo čestitkam tvoje žene Fánike in hčerke Elice in ti kličemo: še na mnoga leta!

Taborjani.

Martin Radoš – 60 letnik

Dne 13. aprila 1983 bo obhajal 60-letnico naš prijatelj in zvest bralec Tabora Martin Radoš.

Slavljenec je po rodu Belokranjec in živi z družino v San Justo — Veliki Buénos Aireš.

Je aktiven član slovenske emigracije.

Radošu kličemo: še na mnoga leta med nami!

Tema za razmišljanje

Čeprav velika večina ljudi niso komunisti, vsi niso protikomunisti in nekateri so celo proti-protikomunisti. Vsakdo, ki pravi, da je protikomunist, pa istočasno odbija, smeši, ovira, prezira nosilce protikomunistične ideje, zaradi takšnega svojega postopanja ne more biti resničen protikomunist in zadržno ni opremljen, da bi lahko dojel ideološke dimenzije današnjega svetovnega spopada.

DER DEUTSCHE BERATER
für die Provinz Laibach in Laibach

Gesch.-Zeichen:

Bei weiteren Schreiben bitte Sachbetreff, Tag
und Geschäftszahlen dieses Schreibens angeben.

LAIBACH, den 4. November 1943.

An den

Chef der Provinzialverwaltung in Laibach,
Herrn Präsidenten General R u p n i k ,

L a i b a c h

Sehr geehrter Herr Präsident!

Auf Grund des Artikels 2 Abs.1 der 6.Verordnung des Obersten
Kommissars in der Operationszone "Adriatisches Küstenland"
über die Bestellung Deutscher Berater in den Provinzen ordne
ich an, daß die vom Chef der Provinzialverwaltung in Laibach
auf Grund der geltenden Gesetze durchzuführenden Anordnungen
und Maßnahmen erst mit meiner Zustimmung wirksam werden.

Ich ersuche Sie daher, die Entwürfe der Anordnungen und die
Maßnahmen mir vor ihrer Verlautbarung bzw. Durchführung be-
kannenzugeben und hierzu meine Zustimmung einzuholen.

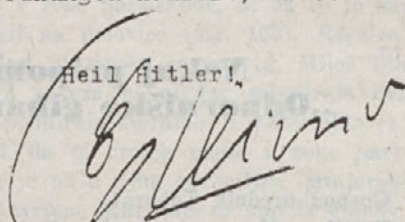
Schließlich weise ich darauf hin, daß nach Art.2 Abs.3 der er-
wähnten Verordnung die in der Provinz Laibach bisher getroffe-
nen Anordnungen und Maßnahmen in Kraft bleiben, soweit sie
nicht den Maßnahmen der Sicherung des Raumes widersprechen
oder aber ausdrücklich von mir abgeändert werden.

Ich bitte Sie weiter, sich aus allen Arbeiten der slowenischen
Landeswehr heraus zu halten, da die Organisation nun nach

folgendem Schema besteht:

Der Organisationsstab der slowenischen Landeswehr ist in den Stab des HSheren μ - und Polizeiführers mit eingebaut. Chef der gesamten Polizeiverbände ist der HShere μ - und Polizeiführer, der auch alle Sicherungsmaßnahmen und die sich daraus ergebenden Arbeiten durchführt und soweit es sich um Verordnungen und Anordnungen handelt, diese selbst erläßt.

Heil Hitler!

μ -Gruppenführer und Generalleutnant
der Polizei.

Dopis gen. Erwina Rösenerja z dne 4. 11. 1943, s katerim si je podredil poslovanje pokrajinske uprave, pustil v veljavi ukrepe prejšnje italijanske uprave in gen. Leona Rupnika izločil iz slovenskega domobranstva, se v slovenskem prevodu glasi:

N E M Š K I S V E T O V A L E C

za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani

Ljubljana, dne 4. novembra 1943.

Šefu pokrajinske uprave v Ljubljani,
gospodu prezidentu generalu Rupniku,

L j u b l j a n a

Velespoštovani gospod prezident!

Na podlagi člena 2 odst. 1, 6. naredbe Vrhovnega komisarja za operacijsko cono „Jadransko Primorje“ o postavitvi nemških svetovalcev v pokrajinah odrejam, da po šefu pokrajinske uprave v Ljubljani na osnovi veljavnih zakonov izdane odredbe in ukrepi stopijo v veljavo šele z mojim pristankom.

Zato Vas prosim, da osnutke odredb in ukrepov pred razglasitvijo oziroma izvršitvijo predložite meni v odobritev.

Končno opozarjam, da na osnovi čl. 2, odst. 3 omenjene naredbe v Ljubljanski pokrajini doslej podvzete odredbe in ukrepi ostanejo v veljavi, v kolikor ne nasprotujejo varnostnim meram v področju ali jih jaz izrečno ne spremenim.

Nadalje Vas prosim, da se vzdržujete izven poslov slovenskega domobranstva, ker organizacija sedaj obstaja po sledeči shemi.

Organizacijski štab slovenskega domobranstva je vgrajen v štab Višjega SS in policijskega vodje. Šef celokupnih policijskih oddelkov je Višji SS in policijski vodja, ki izvaja vse varnostne ukrepe in iz njih sledeče posle, kakor tudi on sam izdaja naredbe in ukaze.

Heil Hitler!

Erwin Rösener, l. r.

SS Gruppenführer und Generalleutnant
der Polizei

Nekaj pripomb k članku „Odporniško gibanje v Sloveniji“

San Andrés, 18. novembra 1982

Gospod urednik Tabora!

Pošiljam Vam nekaj pripomb k članku „Odporniško gibanje v Sloveniji“, ki je povzetek iz poročila podpolkovnika Karla Novaka in ki je bil objavljen v Taboru v številki 9-10, letnik 1982.

Zahvaljujem se za uslugo ter lepo pozdravljam.

Rudolf Smersu

V „Taboru“ (številki 9-10, leto 1982) je bil objavljen članek „Odporniško gibanje v Sloveniji 1941—1943“. V podnaslovu je rečeno, da je to izpisek iz obširnega poročila, ki je iz arhiva podpolkovnika Karla Novaka, zastopnika Jugoslovanske vojske v domovini. V članku je nekaj trditev, na katere je potrebno odgovoriti.

Najprej nekaj besed o odporniškem gibanju. Slovenci smo se takoj po napadu Nemcev in Italijanov na Jugoslavijo začeli pripravljati na odpor zoper ta dva okupatorja. Ko pa so se kmalu nato pojavila komunistična nasilja in je bilo jasno videti, da hočejo komunisti dobo okupacije izrabiti za svojo revolucijo in se znebiti svojih nasprotnikov, so Slovenci — zlasti zbrani v Slovenski legiji in tudi v drugih tajnih formacijah — postavili v svoj program tudi varstvo in zaščito slovenskih življenj in slovenskega premoženja, kar vse so ogrožali komunisti, ki so v ta namen organizirali partizane.

Treba je imeti jasno pred očmi, da je bila v Sloveniji komunistična revolucija, ki je nujno rodila protirevolucijo, katero so na svoja ramena prevzele Vaške straže in Slovensko domobranstvo. Dragocene narodne sile, ki bi se lahko uporabile za odpor proti okupatorju, so morale zaradi komunističnega izdajstva, izčrpati v bojih s partizani. „Odporniško“ gibanje komunistov je torej obstajalo v pobijanju demokratičnih Slovencev in protikomunistov in pa tu in tam v majhnih in nepomembnih, bolj navideznih in predvsem propagandnih napadih na okupatorje. Proti takemu „odporniš-

kemu“ gibanju se je moralo slovensko ljudstvo upreti in začeti pravo odporno gibanje zoper komunistične zločince.

Zakaj je šel „Štajerski bataljon“ na pohod? Novak piše, da je šel „v boj proti brezbožnemu komunizmu“ in da so temu „sledili desetisoči, ki so šli od zmage do zmage“ (str. 155). Ti desetisoči so bili vaški stražarji in domobranci.

Novak piše, da je Slovenska zaveza sabotirala delovanje Jugoslovanske vojske v domovini (JVvD) in da je zaradi te sabotaže konec poletja 1942 vse skrito orožje in oprema padlo v roke partizanov, in da se je zaradi te sabotaže skrčilo število članov legij na polovico (str. 155). Resnica pa je popolnoma nasprotna. Še živeči član Slovenske zaveze (g. Miloš Stare) bi mogel potrditi in dokazati, da SZ zaveza ni nikdar sabotirala delovanja vodstva JVvD, ampak ga je vedno podpirala moralno in materialno (z denarjem in opremo). Nikakor ne drži, da bi orožje padlo v roke partizanov. Orožje je bilo varno spravljeno in je bil z njim opremljen „Štajerski bataljon“ in nato izročeno vaškim stražarjem. Kar zadeva števila članov, lahko za Slovensko legijo izjavim, da se je njeno članstvo v začetku 1942 potrojilo in omogočilo ustanovitev Vaških straž. Novak to na drugem mestu (str. 156) sam potrjuje, ko pravi, da je bilo vaških stražarjev okoli 10.000 v 100 edinicah.

Naj bo ponovno poudarjeno, da je bila naloga vaških stražarjev kakor pozneje tudi domobrancev varovati vasi, življenje in premoženje slovenskega ljudstva. V Sloveniji se je bil boj na življenje in smrt. Kjer ni bilo vaških stražarjev ali domobrancev, tam so partizani uganjali največje nasilje. Zato je vsako slabljenje protikomunističnih postojank pomenilo smrt za slovensko ljudstvo, ki se ni hotelo pokoriti komunistom. Zato Slovenska zaveza, Slovenska legija in vaški stražarji niso mogli sprejeti Novakovega predloga, da naj vaški stražarji zapuste svoje edinice in se podajo v gozdove. Če bi to storili, bi s tem prepustili partizanom na milost in nemilost vasi in svoje domače ter jih tudi izpostavili maščevanju in represalijam okupatorjev.

Skrajno demagoška je Novakova trditev, da so desetisoči namesto za Jugoslavijo umrli za svoje politične vodnike (str. 159). Vaški stražarji in domobranci so se borili in umirali v obrambi slovenskih življenj, v boju za svobodo in svoje krščansko prepričanje.

Dalje trdi Novak, „da je Peterlin (podpolkovnik Ernest Peterlin) odklonil pomoč Dolenjskemu (četniškemu) odredu v Grčaricah in so ga Vaške straže mirno prepustile njegovi usodi“ (str. 160). Ker sem podpisani sodeloval s podpolkovnikom Peterlinom, lahko povem, da ni ta nikdar odklonil pomoči Dolenjskemu odredu, ampak te pomoči enostavno ni mogel nuditi; vaški stražarji so bili tedaj obkoljeni na Turjaku, drugi so bili v bojih s partizani na Zapotoku, z novomeškimi pa tedaj ni bilo več nobene zveze.

Prav tako neresnična je tudi trditev, da so se Vaške straže namesto proti partizanom borile zoper četnike (str. 155), ko je bilo splošno znano, da

so vaški stražarji in pozneje tudi domobranci četnike varovali in podpirali. Vsi še živi vaški stražarji in domobranci to dobro vedo.

Še na eno Novakovo trditev je treba odgovoriti, da je namreč oficirjem in vojakom po septembru 1943 grozila nevarnost od Nemcev ali prisilna mobilizacija v Rupnikove domobrance (str. 160). Vsi dobro vemo — zlasti pa še vsi domobranci—, da ni bilo nobene prisilne mobilizacije v Slovensko domobranstvo. Izraz „Rupnikovi domobranci“ ima zaničljiv prizvok. Kdor je Novaka poznal, ta ve, da se je zaničljivo izražal o katoliških ljudeh ter jih vedno imenoval le „klerikalce“, pravtako se je zaničljivo izražal o Slovenski zavezi, vaških stražarjih, pa tudi o generalu Rupniku in o domobrancih.

General Mihajlović je imel nesrečno roko pri imenovanju svojih zastopnikov v Sloveniji. Za komandanta je imenoval polkovnika Jakoba Avšiča, za načelnika štaba pa podpolkovnika Karla Novaka. Avšič je kmalu z bivšimi ministri in bani (Serbec, Marušič) prešel h komunistom. Novak pa je po lastni izjavi (str. 154) „šele konec 1941 dokončno prekinil z OF“. Torej je bil Novak povezan z OF vse do konca 1941, ko je bilo že mnogo Slovencev pobitih, in je bil komunistični značaj OF že popolnoma jasen. Novak se nikdar ni mogel prav živjeti v slovensko dušo, do katoliškega tabora je bil sovražno razpoložen in ni mogel najti pravega stika s slovenskim ljudstvom in njegovimi zastopniki.

Novakovo poročilo popolnoma izkrivlja resnico o pravih razmerah v Sloveniji med drugo svetovno vojno in komunistično revolucijo in o resničnem odporiškem gibanju.

Rudolf Smersu

Izjava tretjega demokratskega srečanja

Vsi znaki kažejo, da režim vedno bolj izgublja kontrolo nad razvojem razmer v Jugoslaviji, tako da je postal glavna ovira njihovi ureditvi.

Po uradnih jugoslovanskih izjavah, je predsedstvo Zveze komunistov Jugoslavije razdeljeno, kar zadeva reševanje težkih političnih in gospodarskih vprašanj. Ekonomska politika (26. 7. 1982) in NIN (1. 8. 1982) na primer sta menja, da stoji Jugoslavija pred dilemo: povratek na tako imenovani administrativni socializem ali uvedba svobode, vštevanje svobodni trg.

Toda, Tretji plenum CK ZKJ je že sprejel sklepe o poostitviti administrativnih ukrepov, kar bi praktično moglo pomeniti, da je prevladala struja birokratskega centralizma.

Ta razvoj globoko zaskrbljuje vse demokrate in rodoljube v domovini in tujini, ki menijo, da ta pot ograža stabilnost države in s tem njeno neodvisnost in celovitost.

ZKJ ni več sposobna, da s svojo ideologijo in organizacijo upravlja

in jamči njen obstoj. Nasprotno: vedno bolj se širijo „parcelizacija“, „fevdalizacija“ in korupcija.

Očitno taki administrativni ukrepi ne morejo razrešiti obstoječih problemov, temveč je izhod v osvoboditvi energij naših narodov in naših ljudi, v uvedbi večjih gospodarskih in političnih svoboščin, kakor to zahteva demokratska opozicija.

Nosilci dogmatičnega centralizma ne verjamejo v uspeh svojih lastnih ukrepov, marveč pričakujejo poslabšanje stanja in odpor ljudstva, pa zato pripravljajo pot vojaški diktaturi. Militarizacija seveda ni rešitev, temveč je samo sredstvo, da se sedanja skupina obdrži na oblasti kljub svoji nesposobnosti in neodgovornosti v kaosu, ki ga je zakrivila. Še hujše je, da bi vojaški diktaturi bila potrebna podpora od zunaj, ki bi jo po logiki stvari mogla dobiti le v Moskvi.

V tem položaju se vsem demokratskim silam naših narodov vsiljuje dolžnost, da združijo svoje napore in usmerijo svoje delo za uresničitev demokracije kot izhoda iz brezizhodnosti, v katero je državo zapeljala totalitistična diktatura. Prvi odločilni korak v tej smeri bo storjen, ko se demokratska opozicija in gibanja v vseh republikah združijo v skupen boj za svobodo in demokracijo in za samoodločbo vseh naših narodov.

*

Gornja izjava je bila sprejeta 2. in 3. oktobra 1982. v Londonu na Tretjem srečanju demokratskih javnih delavcev iz Jugoslavije: Hrvatov, Makedoncev, bosansko-hercegovskih muslimanov, Slovencev in Srbov..

Na tem srečanju sta bila izvoljena Koordinacijski odbor in Delovni odbor Demokratskih srečanj. Prvega sestavljajo:

Sotir Akimovski (Francija), Marijan Batinić (Nemčija), Dr. Nenad Grisogono (Velika Britanija), Dr. Dragaš Kešeljević (Francija), Dr. Aleksandar Knežević (Z.D.A.), Marko Krstić (Francija), Mihajlo Mihajlov (Z.D.A.), Dr Ljubo Sire (Velika Britanija), Drago Šporer (Z.D.A.).

*

Na tretjem demokratskem srečanju je bilo sklenjeno, prirediti v bližnji bodočnosti mednarodni simpozij o Jugoslaviji; pravtako, da je treba razmisliti o možnosti sklicanja Demokratskega kongresa narodov Jugoslavije.

Sklenjeno je bilo, naj bi bilo četrto demokratsko srečanje v maju 1983 za časa mednarodnega simpozija o Jugoslaviji. Tedaj bi tudi proučili možnosti naslednjega srečanja v Združenih državah Amerike.

O K T O B R S K O S R E Č A N J E V L O N D O N U

Tretjemu demokratskemu srečanju v Londonu je v dneh 2. in 3. oktobra 1982 prisostvovalo sedemintrideset javnih delavcev iz Jugoslavije.

Prvega dne je srečanju predsedoval dr. Dragaš Kešeljević iz Pariza. Poročilo Delovnega odbora je podal Dušan Pleničar iz Londona. Daljša razprava o organizacijskem poročilu se je končala z zahvalo in priznanjem Delovnemu odboru za izvršeno delo v času med dvema srečanjima.

Sledilo je poročilo dr. Aleksandra Kneževića o drugem srečanju v New Yorku koncem junija, kar so navzoči sprejeli na znanje.

O stanju v domovini je nato obširno poročal Marko Krstić iz Pariza. Zelo stvarno poročilo so navzoči spremljali s polnim zanimanjem in ga zaključili z živahno debato.

Popoldne je dr. Nenad Grisogono iz Londona referiral o organizacijskih vprašanjih Demokratskih srečanj. Izvoljena sta bila dva pododborna: prvi naj bi pripravil predlog besedila politične izjave za javnost, drugi pa naj bi poročal o organiziranosti Srečanj.

V nedeljo je srečanju predsedoval dr. Nenad Grisogono. Dopoldne je Rastko Marčetić razvijal misli o bodočem delovanju, nakar je sledila živahna razprava.

Popoldne je prineslo konkretne rezultate Tretjega srečanja: delovanje Demokratskih srečanj bo usmerjal skupni Koordinacijski odbor 9 do 12 članov, sestavljen predvsem od predstavnikov posameznih držav odn. kontinentov. Tam naj bodo tudi ustanovljeni Odberi za demokracijo v Jugoslaviji odn. teritorialni Koordinacijski odbor, sestavljen od treh do petih članov. Dalje: s proračunom je treba urediti finančno stran Srečanj, in četrletno naj bi izhajal vestnik „Demokratskega srečanja“.

Dr. Ljubo Sirc in dr. Ivo Lapenna sta za pomlad 1983. predložila dva do tridnevni mednarodni simpozij o Jugoslaviji. Tam naj bi zapadni strokovnjaki referirali o Jugoslaviji v medvojni in povojni dobi, o njeni politiki neuvrščenosti, o njeni ekonomski problematiki in o človeških pravicah v Jugoslaviji. Koreferenti naj bi bili člani Srečanj, ki se strokovno ukvarjajo s temi vprašanji; povabljeni naj bi bili še strokovnjaki iz Jugoslavije.

Predlog za sklic kongresa demokratskih predstavnikov narodov Jugoslavije je bil pozdravljen; sklenjeno je bilo, da je treba najprej preiskati možnosti za tako veliko in pomembno prireditev, ki je seveda dolgoročne narave.

Na srečanju je bila soglasno izražena želja po sodelovanju z vsemi demokratičnimi skupinami, ki streme za istimi ali v glavnem sličnimi cilji kot Srečanja.

Po zanimivem poročilu Sotira Akimovskog o kulturnih in političnih stremiljenjih v Makedoniji so navzoči najprej sprejeli izjavo za javnost, nato pa so izvolili devetčlanski Koordinacijski odbor in štiričlanski Delovni odbor Demokratskih srečanj. Določili so še, da bo naslednje, četrto srečanje ob priliki mednarodnega simpozija spomladi 1983. v Londonu.

*

V nedeljo zvečer je bil sprejem za tuje in domače goste, na katerem je v francoščini govoril dr. Dragaš Kešeljević o nastanku in političnem pomenu Demokratskih srečanj; profesor Peter Wiles (iz London School of Economics) pa je v angleščini poudaril važnost takih demokratskih srečanj, pri katerih sodelujejo pripadniki vseh narodov Jugoslavije.

TABOR D S P B , CLEVELAND, OHIO

Letos bomo praznovali 40. obletnico ustanovitve Slovenskega domobranstva in več kot četrto stoletja obstoja naše organizacije, katere ustanovni občni zbor je bil v Clevelandu. Tako je tudi občni zbor društva TABOR, jedro naše organizacije, brez katerega si ni mogoče predstavljati naše organizacije. Razumljivo je, da po tolikih letih dela, skrbi, bojev itd., kar je vse v zvezi z življenjem organizacije ali društva neizogibno povezano, postajamo trudni in naveličani vseh teh problemov, ki ne prinašajo nikakih osebnih koristi, temveč ravno nasprotno in so samo del „starega“ idealizma, ki ga ne moremo odvreči kot ponošeno obleko, ker je zrastel z nami kot del nas samih in ga bodo z nami vred zasulj v tuji zemlji.

Ne gre torej za nikakšne položaje. Gre za našo organizacijo; za naša društva; za nas same. V vsaki družbeni strukturi so različna mesta, ki jih izvoljeni člani zasedajo, so zato plačani; imajo ugled v družbi in dostikrat mislijo, da družba brez njih ne bi mogla obstajati. Take ljudi običajno imenujemo koristolovce. V naši organizaciji takih elementov nimamo. Mi nimamo ne položajev, ne činov; imamo samo dolžnosti do naših pomorjenih soborcev in pravico poleg dolžnosti, da jih branimo vedno in povsod, čeravno jih zato dobimo od časa do časa po glavi... To nas ne sme motiti, ker to prihaja iz nasprotnega tabora ali pa od zelo majhnih ljudi med nami.

Razumeti moramo, da društva morajo predstavljati izvoljeni člani in je razumljivo da se teh funkcij vsak tako brani. Ni nič drugače v vseh organizacijah. Toda vsi smo in moramo biti edini v tem, da naša organizacija in društva morajo obstajati, dokler obstajamo mi ali vsaj, dokler se ne razčisti in javno prizna doma ali v svetu pokol Slovenskega domobranstva.

To je naša sveta dolžnost.

V odborih mora nekdo biti. Če ni tistih, ki so se nekoč bojevali za čast in položaje, potem smo to tisti, ki smo bili samo domobranci. Naj se nihče ne brani prevzeti mesta na izpostavljenem braniku naše organizacije, zakaj tukaj branimo samo svoje in sebe; to je zakon narave.

Kot sem že prej omenil; letos je 40. obletnica ustanovitve Slovenskega domobranstva. In kot vedno, upamo, da boste zopet lepo, kot vsako leto, pripravili Orlov vrh za to priložnost ob spominski proslavi. Na Vas vse polagamo veliko važnost in smo prepričani, da boste ob 40. obletnici z veseljem in ponosom izvolili odbor.

Staremu in novemu odboru in vsem navzočim članom ter vsem Taborjanom iskren pozdrav.

Za glavni odbor: Florjan Slak, tajnik.

Predsedniško poročilo za 26. letni občni zbor TABOR DSPB Cleveland, Ohio 8. januarja 1983.

Iz poročil tajnika, blagajnika in odbornikov našega društva smo slišali podroben prikaz delovanja naše organizacije. Vsakemu posebej se prav iz srca zahvaljujem za požrtvovalnost, vsestransko sodelovanje, za pomoč in trud, da je organizacijsko delo lepo uspelo. V tem letu smo doživeli vesele in žalostne dogodke.

Z zadoščenjem ugotavljam, da smo letos na dostojen način proslavili 37. obletnico pokola slovenskih domobrancev — naših soborcev, ter 40. obletnico ustanovitve štajerskega bataljona, ki je prvi stopil na branik proti komunističnemu terorju.

V preteklem letu je neizprosna smrt posegla v naše vrste. Z žalostjo v srcu smo se poslovili od našega odbornika, ki je bil neustrašen borec v protikomunističnih vrstah — prijatelja Jožeta ŽNIDARŠIČA. Vsi ga močno pogrešamo in ohranili ga bomo v nepozabnem spominu. Prav tako je umrl Ciril Ferkulj, bivši domobranec. Domobranskega poročnika Doreta Kranjca je spremlila na zadnji poti večina našega odbora. Naj bo vsem trem lahka ameriška zemlja, v kateri čakajo vstajenja, ker jim ni bilo dano, da bi počivali v rodni zemlji.

Preteklo jesen je naša organizacija organizirala družabno potovanje z avtobusom v Toronto, na banket tamkajšnjega DSPB TABOR. Potovanje je vsestransko zelo lepo uspelo v veliko zadovoljstvo vseh izletnikov, za kar gre predvsem zahvala soborcu Milanu Dolinarju, ki je kot organizator izleta nosil vso težo. Prav lepa mu hvala.

Orlov vrh na Slovenski pristani je letos dobil pridobitev — slavalok, ki že od daleč pozdravlja slehernega obiskovalca in bo še dolgo pričal bodočim rodovom, ko nas več ne bo med živimi, zakaj so se domobranci borili in darovali svoja življenja. — Za Boga, Narod in Domovino! Poldetu Omahuru, Milanu Zajcu, Milanu Dolinarju, Francetu Dejaku, ki so največ pripomogli, da je bil slavalok postavljen, kakor tudi vsem, ki so kakorkoli k postavitvi pripomogli, prav iskrena hvala. Slavalok je napravil veličasten vtis na vse obiskovalce in brez dvoma veliko doprinesel k spominu na naše pokojne soborce.

Novemu odboru želim v naslednji poslovni dobi veliko uspehov pri delu in da bi v skupnem naporu branili čast in poštenje naših nepremagljivih bataljonov, predanih v roke največjih zločincev in sovražnikov svobode in človeškega dostojanstva — komunistov.

Še enkrat se prav lepo zahvalim za kakršnokoli sodelovanje v naši organizaciji. V upanju na lepšo bodočnost slovenskega naroda, Vas vse skupaj pozdravljam z borčevskim pozdravom

BOG — NAROD — DOMOVINA

Ivan Hočevar — predsednik

8. januarja 1983, se je vršil občni zbor Krajevnega Društva SPB TABOR v Clevelandu. — Prihodnje leto bo poskušal novi odbor izvesti načrt, katerega je predlagal Polde Omahen, namreč, da bi se napravila kamnita plošča na Orlovem vrhu, kjer bi bila vklesana imena vseh krajev komunističnih morišč v Sloveniji. Tako bo še poznim rodovom v dokaz, kje so slovenski komunisti morili svoje brate. (To zdaj že imamo na lesu; ali to hitro uničuje čas). To naj bi se izvedlo vsaj ko bo 40. obletnica Vetrinja, po možnosti pa še prej.

Občni zbor se je zaključil približno v eni uri in pol z molitvijo in domobransko pesmijo. — Novi odbor je sledeč:

Predsednik: Zajec Milan. — Podpredsednik: Hočevar Ivan.

Blagajnik: Oreh Filip. — Tajnik: Zupančič Hiniko.

Odborniki: Anko Jože, Dejak Franc, Dovjak Jože, Hočevar Matevž, Kristanc Jože, Omahen Polde, Petrič Lojze, Pust Milko, Skubic Janez, Zupančič Polde.

Nadzorni odbor: Dolinar Milan, Dular Milan in Kastigar France.

NAŠI MRTVI

† Ciril Ferkulj

Nenadoma je za srčno kapjo, ki ga je zadela na njegovem domu na 17832 Bryan Ave v Clevelandu, umrl 4. septembra 1982, 57 let stari Ciril Ferkulj, rojen v Primči vasi, fara Hinje na Dolenjskem

Za časa komunistične revolucije je bil pri domobranci v Velikih Laščah. Ob koncu vojne se je z ostalimi domobranci umaknil na Koroško. Vrnitve iz Vetrinja se je rešil na prigovarjanje staršev, da naj ostane pri njih, da bo pomagal prenašati prtljago, katero so kot begunci imeli s sabo. Bil je v taborišču Spittal, od koder je prišel leta 1950 v Biwabik Minn., leta 1959 pa v Cleveland. Poročil se je z gdč. Mileno Forte. Poleg žene zapušča 3 hčere in 4 sinove, brata Johna in Stanleya ter sestro Justino Gorechen.

Zaposlen je bil kot strojnik pri TRW Corp.

Bil je redni član Društva TABOR. Člani društva Tabor smo se zbrali v pogrebem zavodu Želé in tam molili za pokoj njegove duše.

Pogreb je bil 7. septembra v cerkvi Marije Vnebovzete. Pokopan je na pokopališču Vernih duš.

Zdaj si združen s svojimi soborci domobranci. Naj Ti bo lahka ameriška zemlja! Naše globoko sožalje soprogi, sinovom, hčeram in vsem ostalim sorodnikom.

Člani Tabora.

† Alojzij Zupančič

27. decembra 1982 je v Clevelandu umrl v starosti 81 let Alojzij Zupančič, doma iz Velikega Gabra (Dolenjska).

Pokejni je bil posestnik lepe domačije in je mirno živel v krogu svoje družine na svojem domu. Imel je ženo in 3otroke: 2 sina, Lojzeta in Andreja in hčerko Marico. Kot tisoče drugih družin v Sloveniji, je tudi pokojnega Zupančiča oropala komunistična Revolucija sreče in miru. Že leta 1942 so mu komunistični partizani zaradi njegovega protikomunističnega prepričanja grozili s smrtjo. Bog mu je pomagal, da ni padel v past komunističnih krvolokov.

Po italijanskem razpadu 1943 se je umaknil v Novo mesto, ki je bilo pod kontrolo slovenskih domobrancev, kateri so nudili varnost in zaščito zbeganim kmetom trpeče Dolenske. Iz Novega mesta je prišel v Ljubljano in se meseca maja 1945. leta z ostalimi begunci umaknil pod zaščito slovenskih domobrancev na Koroško in od tam naprej v Italijo. S sabo je imel tudi svojega mladoletnega sina Lojzeta, ki mu je lajšal grenko begunsko življenje. Leta 1948 sta skupaj s sinom emigrirala v Argentino, kjer sta živela v predmestju velikega Buenos Airesa v Dock Sudu. Leta 1960 se je preselil v Združene Države Amerike, kjer si je izbral za stalno bivanje Cleveland, Ohio. Na svojem domu je mirno živel s sinom Lojzetom, ki je bil vedno z njim in lepo skrbel za njega. Iz Evrope je dobil tudi sina Andreja, ki s svojo družino tudi živi v Clevelandu.

Prišla je starost in bolezen in cpešale so njegove moči. Zadnji 2 leti je bil v oskrbi Slovenskega doma za ostarele, kjer je tudi umrl.

Pokojni je bil odločen protikomunist in je zelo cenil generala Rupnika in njegove slovenske domobrance; zato je tudi bil velik prijatelj Tabora DSPB. Mi ga bomo ohranili v lepem spominu. Naj mu bo lahka ameriška zemlja! Družini in sorodnikom naše iskreno sožalje.

Prijatelji

† Viktor Kozelj

V Californiji USA je umrl bivši aktivni častnik kraljeve garde Viktor Kozelj. V vojni akademiji v Beogradu je imel sošolca pok. Vuka Rupnika in Radivoja Riglerja. Pokojni je bil pri vseh številnih znancih zelo priljubljen. Zadela ga je srčna kap in so ga iz USA prepeljali v Kanado, kjer je bil pokopan.

V Torontu — Kanada je umrl bivši domobranec HINKO ERCUL, doma iz Zdenke vasi pri Dobrem polju.

Oba pokojnika bomo ohranili v častnem spominu!
žalujočim naše sožalje.

Dragi nama!

Najpreje oprostita, da se toliko časa nismo oglasili; saj veste, da upokojenci nimamo nikoli časa. Žena celo ne, ko je na dopustu. Hvala za imenitno slikico. Take se tukaj ne dobi. Če bi komunisti zvedeli, da jo imam, bi mi jo takoj vzeli, da bi jo oni imeli. No, sedaj se je nabralo precej novih vestí. Kako se nam dobro godi v naši komunistični Jugoslaviji, ste že gotovo slišali. Vlada, to je Jugoslavija, je propadla politično in še bolj gospodarsko. Že javno pišejo časopisi, kako bi bilo treba narediti red v gospodarstvu in očistiti „Avgijev hlev“ in kako postopati, ker so ljudje že postali nervozni. Naše gospodarstvo še vedno nazaduje in je za nas navadne državljane vedno slabše.

V časopisju se pojavljajo že zahteve po spremembi političnega in gospodarskega sistema. Naše tovarne delajo s 30% do 50% zmogljivosti — torej moramo imeti izgubo. Letos je za 50% večjih izgub kot lansko leto. Naši „sekretarji“, ali po domače ministri, se pa vozijo s posebnimi avijoni na sprehode po celem svetu, vsak zase — čez en teden pa zopet pridejo zamorci k nam. In tako se zapravlja devize, katere tako strašno rabimo.

Jaz vedno pravim, da je pri nas 70% neumnih ljudi — 30% pa je pametnih; in med prvimi so naši ministri; če pa imajo neumni v rokah orožje, je pač tako. Že sedemtrideset let se ti niso izmenjali, vedno so isti pri koritu in vedno isti izkoriščajo ljudstvo.

No, sedaj ko je pa Kraigher sekretar komisije za stabilizacijo, bo šlo pa še hitreje nazaj; to je namreč eden od najbolj neumnih in do kraja nesposoben človek.

Že sedaj nam manjka vsega, na vseh straneh pa hermetično zapirajo meje. Prvič mora — kdor hoče prestopiti državno mejo — položiti 500.000.— starih Din, drugič 700.000.— Din. Vsakokrat 200.000.— Din več. — Že to je zaprtje meje. Drugič, ne sme prinesiti brez carine več kot 200 novih Din; to je: dve pomaranči ali četrt kofeta. Vse drugo se carini.

Mislím, da smo edinstvena država na svetu, koder vse manjka — celó Poljska je na boljšem.

Kaj, če smo dobili bone za bencin, če pa bencina ni in ga morate iskati. Smo pa tudi najdražja država z ozirom na naše plače. Nobena država nima tako dragega električnega toka, kot ga bomo imeli mi. — El. tok bo 600 Din.—KWH.

Življenjski stroški so vsako leto za 30%—40% večji, plače pa tiščijo dol; enako pokojnine, dajo nam 10 več vsako leto, tako da kmalu ne bomo imeli nič. Pa še zato jamrajo, kako težko dobijo denar za upokojence; najraje bi imeli, da bi šli vsi takoj na žale.

Po drugi strani pa imajo njihovi pristaši po dve do tri penzije in poleg tega še honorarno delajo po 4 ure, kar drug ne sme.

Ne vem, če dobivate tudi tam „Delo“ iz Jugoslavije? Vam bom priložil izrezek da boste videli, kaj se pri nas godi. Vse, kar je napisanega, v resnici ni; pa še kup drugih stvari, npr. manjka 400 vrst zdravil, katere ne smete niti s seboj prinesiti če greste ven, pa tudi žebeljev ni.

Res je tudi, da je naša carina dala velikodušno v svet, da lahko prinesete s seboj za 1.500 Din, ampak morate plačati carino, pa še to ne sme biti drugo, kot osebna prtljaga in sicer hlače, srajca, gate itd., drugače pa ne smete nič prinesiti; potem pa pravijo da meja ni zaprta?! — Meja je za nas hermetično zaprta z železno zaveso — niti med vojno ni bilo tako hudo, kot je zdaj, vsi to pravijo. Pa še to je treba opravičiti, koliko časa ste bili zunaj, in ali ste res potrebovali to perilo. To se pravi, če je perilo umazano, se ga manj carini, če je pa čisto pa več.

Tudi nima nobenega smisla, da greste v inozemstvo, če ne smete prinesiti nič brez carine; po dve pomaranči ali pa dve jajci.

Ljudje komaj čakajo, da se bo karkoli zgodilo — pa najsibo kar bo, samo da se rešimo teh hijen. Devize upravljamo s podpiranjem svetovnih kriminalcev, kot je Jaser Arafat, Gadafi, neuvrščeni lačenbergarji itd.

Dobro prečitajte prilogo. Vse to so „štosi“, ampak slabi za nas reveže. Z ženo sedaj ne moreva nikamor ven — zato pa greva v Izolo v počitniški dom. Dobimo samo 40 litrov bencina; na bone seveda, če je. Prevozi v in iz službe so skoro nemogoči, ker je tak drenj, da so Juška kar nosili v gruči, ko je čakal na autobus. Za pralne praške moramo stati po cele ure in če imaš srečo ga dobiš 3 kg, ali 1 kg, ali pa nič, če je vrsta predolga. Plina že dva meseca ni, kdaj ga bomo dobili, se ne ve. Mesa ni, če ga kaj dobiš, je sreča. Ministri nam očitajo, da smo preveč pojedli, ampak ne mi, pač pa oni — niso jedli, ampak žrli in trofnali — zato pa: Srbe na vrbe, smo včasih rekli — pa je res takó. Terorizirajo narod kakor znajo že iz svoje zgodovine.

Avstrija, Italija in Madžarska z našimi „uredbami“ za prehod meje niso zadovoljne in zahtevajo vsi takojšnjo odpravo, sicer bodo tudi oni naredili protiukrepe, kar nas bo še bolj prizadelo — posebno pa naš sistem zgrešeni. Kršili smo Helsinške dogovore, Videmske sporazume in vse, kar je. Postavljali smo se z odprto mejo, bili smo najbolj radodarni; seveda, če je kdo prinesel devize — sedaj smo pa naše besede pojedli in mejo hermetično zaprli z železno zaveso, kot je bilo svoj čas proti Rusiji.

Žena pravi, da smo zaenkrat zdravi; a zopet gorje, če bi kdo zbolel, niti po zdravila ne more čez mejo, pa tudi jih ne sme prinesiti s seboj, ker je prepovedano. Sedaj še po Jugoslaviji ne moreva, ker imamo samo 40 litrov bencina — to pa ni nič. V Izolo greva zato, pravi žena, da bova prišparala kurjavo doma, pa tudi plin, ker ga ni. Nekaj imava še našega goriva, to je motorni petrolej za peči. No, ko bo to pošlo, pa ne vemo, kaj bomo kurili ali pa bomo zmrzovali.

Žena pravi, da je dobro, da sta tam, se Vama vsaj ni treba boriti s taki.

mi stvarmi kot pri nas. Tako slabo nam še ni šlo niti pod okupacijo in tako slabih časov še nismo doživeli. Za drugo leto pa nam obetajo še hujše.

Nas bo veselilo, če se bomo kaj videli v našem „raju“. Tukaj telečjega mesa že nismo videli trideset let. Vsi imamo „shujševalno kuro“.

Najlepše pozdrave — L. R.

Ljubljana, 24. novembra 1982.

DAROVALI SO (od 16. 12. 1982. do 15. 2. 1983.):

ZA ZAVETIŠČE:

v p e s i h:

Šproc Berta	170.000
Potočar Milena	80.000
Dimnik Dušan	500.000
Škrli Stane	116.000
Lichtenberg Heriberg ...	40.000

Amon Janez

Jenko Janez

Dr. Naab Ivan

Rev. Koman Boris

Zupančič Ivanka

Tomažević Lovro

Inž. A. Matičič [ob 70-let.]

Rev. Guštin Jože, Cerkv.

nabirka pri sv. maši v

Zavetišču 19. 12. 1982 (70-

let. inž. A. Matičiča) .

V spomin na pok. *Milko*

Gerzetič:

Matevžič Janez

V spomin na pok. *Simona*

Rajerja:

Inž. A. Matičič

v dolarjih:

Dr. Lukež Frank

V spomin na pok. *Alojzija*

Zupančiča:

Zajec Milan

20

Tiskovni sklad Tabor:

v p e s i h:

Stanjko Ivica

20.000

Rev. P. M. 300.000

Šprce Berta

Dimnik Dušan

Kinkel Rajmund

Prodaja vez. Taborov ...

N. N., Villa Ballester .

v dolarjih:

Baraga Srečko

Zupančič Hinko

Suhadolnik John

Žnidaršič Janez

Zupančič Hinko

Koritnik Tone

Petrovič Jakob

Hren France

Dular Milan

Medved Ana Sr.

Pičman Marija

Kolarič Rudi Sr.

Stepec Ciril

Merc Rudi

Pogačnik Branko

Blatnik Viktor

Cenkar Frank

Longar Albin

Dovjak Jože

Dr. Frank A. Lukež N. D.

Dolinar Milan

Zupančič Polde

Zupančič Anton

Mesto cvetja na grobove

vsem pok. Rupnikovim:

Urbančič Ljenko

50

Grum Jakob	8	Kolman Ludvik	24
Gregorič Louis	6	Boje Karl	18
		N. N., California - USA	
		domobr. dobrotnik	200
		Stepec Ciril	10
		V spomin na pok. <i>Ksenijo</i>	
		<i>Rupnik Dr. Kociprovo:</i>	
N. N., domobranec (Belo-		Urbančič Ljenko	50
kranjski večer)	10		

OPOBORILO. Uredništvo „Tabora“ opozarja, da ne objavlja depisov, ki niso podpisani oz. katere pošiljajo anonimni dopisniki.

V S E B I N A

A 38 años de la tragedia de Vetrinje	33
38 let Vetrinjske tragedije	34
Nepotrebna likvidacija	35
Domovini (D. O. Jeruc)	47
Napočil bo dan (D. O. Jeruc)	48
Naši možje	49
Za dokumente	52
Nekaj pripomb k članku „Odporniško gibanje v Sloveniji“ (R. Smersu)	54
Izjava tretjega demokratskega srečanja	56
Iz društev	59
Naši mrtvi	61
Pismo iz domovine	63

Correo Argentino Sucursal J. L. Suárez (Bs. As.)	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 8133
	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 2619

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 192.204.